

ปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดีศึกษากรณีหมิ่นประมาททาง แฟงบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต¹

นันทิกานต์ เทียนวรรณกิจ²

พินิจ ทิพย์มณี³

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประยุกต์วิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องมาบัญญัติเพิ่มเติมไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เพื่อให้วิธีการคุ้มครองกรณีหมิ่นประมาททางแฟงบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพได้รับความคุ้มครองอย่างรวดเร็ว ท่วงถึง และเป็นธรรมแก่ผู้เสียหายในคดีที่ถูกกระทำละเมิดดังกล่าว การศึกษากระทำโดยการวิจัยเอกสารซึ่งศึกษาข้อมูลจากตำรา บทความ และเอกสารที่เกี่ยวข้องของไทยและต่างประเทศในลักษณะเปรียบเทียบแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของไทย ยังไม่อาจให้ความคุ้มครองความเสียหายของผู้เสียหายได้อย่างทั่วถึงทุกกรณี กล่าวคือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ให้ความคุ้มครองก่อนพิพากษา โดยเริ่มให้ความคุ้มครองเมื่อเริ่มฟ้องคดี เมื่อเกิดการโต้แย้งสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 เท่านั้น ยังไม่มีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องในกรณีมีการกระทำหรือกำลังกระทำการหรือก่อให้เกิดความเสียหาย ซึ่งให้ความคุ้มครองในกรณีที่ความเสียหายยังไม่เกิดขึ้นแต่คาดว่าจะเกิดขึ้น หรือคู่กรณีจะกระทำการบางอย่างอันก่อให้เกิดความเสียหายได้ ขณะที่กฎหมายของสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และสวีเดนมีการให้ความคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้อง แต่ประเทศไทยนั้นมีการให้ความคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องในกฎหมายพิเศษ เช่น พระราชบัญญัติกักเรือ พ.ศ.2534 เป็นต้น

ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาโดยเพิ่มเติมในส่วนของการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องกรณีหมิ่นประมาททางแฟงบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดีในกรณีการหมิ่นประมาททางแฟงบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

² ผู้ศึกษา นักศึกษาปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

³ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ABSTRACT

This research aims to study the effect of adding a temporary injunction statute to the Thai Civil Procedure Code. The research examines civil defamation cases could be written to provide prompt comprehensive and fair treatment to an injured person in such cases The research has been conducted by documentary analyzing and comparison between Thai and international legal textbooks, articles, and other relating documents.

The result are as follows:

At the present, Thai Civil Procedure Code does not provide injunctive relief in all cases. That is, the injunctive relief can be provided in the period from filing a lawsuit to conclusion of judgment. It does not provide the injunctive relief in the period before filing a lawsuit. On the other hand, in other countries, such as the United States, the United Kingdom and Sweden, their Civil Procedure Code provide the injunction upon the demonstration of prospective damage. In Thai law, the temporary injunction provided before filing a lawsuit can be found only in specific laws, such as the Vessel Stoppage Act 1994, the Copyright Act 1997.

This researched paper concludes the resolution of those problems by adding the temporary injunction provision to Thai Civil Procedure Code.

บทนำ

ตามที่มีข่าว กรณีนางเอกชื่อดังพร้อมนายเข้าแจ้งความกับตำรวจปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหลังมีมือดีนำภาพตัดต่อเป็นคลิปลามกอนาจารคู่กับพระเอกหนุ่มชื่อดังเผยแพร่ออกสู่โลกโซเชียล ซึ่งภาพดังกล่าวไม่เป็นความจริง ต่อมาได้มีบุคคลโพสต์ แชร์กันอย่างรวดเร็วต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันภาพดังกล่าวยังคงมีอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งยังไม่ทราบตัวผู้กระทำว่าเป็นใคร เป็นผลทำให้นางเอกชื่อดังเสื่อมเสียชื่อเสียงเป็นอย่างมากและเพิ่มจำนวนขึ้นตลอดเวลา

จากข่าวดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษากฎหมายของไทยและต่างประเทศ กรณีหากต้องการเรียกร้องค่าเสียหายในทางแพ่งและต้องการให้มีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนนำคดีมาฟ้องเพื่อคุ้มครองเสียหายชื่อเสียงของผู้เสียหายได้อย่างรวดเร็วและทันทั่วถึง เนื่องจากการกระทำความผิดบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตบางกรณียังไม่อาจทราบตัวผู้กระทำความผิด เพราะบุคคลส่วนใหญ่มักเลือกที่จะไม่เปิดเผยตัวตนที่แท้จริงและข้อความที่ก่อให้เกิดความเสียหายเมื่อนำออกสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีลักษณะแพร่กระจายอย่างต่อเนื่องและอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ข้อความยังคงอยู่ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ตลอดเวลา ผู้เสียหายยังคงได้รับความเสียหายอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะมีการลบออกจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยได้ศึกษากฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศในเรื่องการคุ้มครองชั่วคราว ดังนี้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้บัญญัติถึงการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดีเอาไว้ว่า “ในคดีอื่นๆ นอกจากคดีมโนสำเนา โจทก์ชอบที่จะยื่นต่อศาลพร้อมกับคำฟ้องหรือในเวลาใดๆ ก่อนพิพากษา ซึ่งคำขอฝ่ายเดียวร้องขอให้ศาลมีคำสั่งภายในบังคับแห่งเงื่อนไขซึ่งจะกล่าวต่อไปเพื่อจัดให้มีวิธีคุ้มครองใดๆ คือ ให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลยทั้งหมดหรือบางส่วนไว้ก่อนพิพากษา รวมทั้งจำนวนเงินหรือทรัพย์สินของบุคคลภายนอกซึ่งถึงกำหนดชำระแก่จำเลยหรือให้ศาลมีคำสั่งห้ามชั่วคราวมิให้จำเลยกระทำซ้ำหรือกระทำต่อไปซึ่งการละเมิดหรือการผิดสัญญาหรือการกระทำที่ถูกฟ้องร้อง หรือมีคำสั่งอื่นใดในอันที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่โจทก์อาจได้รับต่อไปเนื่องจากการกระทำของจำเลยหรือมีคำสั่งห้ามชั่วคราวมิให้จำเลยโอนขายยกย้ายหรือจำหน่ายซึ่งทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลยหรือมีคำสั่งให้หยุดหรือป้องกันการเปลืองไปเปล่าหรือการบุบสลายซึ่งทรัพย์สินดังกล่าว ทั้งนี้จนกว่าคดีจะถึงที่สุดหรือศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นหรือให้ศาลมีคำสั่งให้นายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายระงับการจดทะเบียน การแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนหรือการเพิกถอนการจดทะเบียนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลยหรือที่เกี่ยวกับการกระทำที่ถูกฟ้องร้องไว้ชั่วคราวจนกว่าคดีจะถึงที่สุดหรือศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือให้จับกุมและกักขังจำเลยไว้ชั่วคราว”⁴ ซึ่งเป็นการขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาแบบธรรมดา แต่หากในกรณีมีเหตุฉุกเฉินเมื่อโจทก์ยื่นคำขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา โจทก์จะยื่นคำร้องรวมไปด้วยเพื่อให้ศาลมีคำสั่งหรือออกหมาย ตามที่ขอโดยไม่ชักช้าก็ได้⁵ ทั้ง 2 กรณีเป็นการขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งไม่ได้บัญญัติถึงการขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดีเอาไว้

ในส่วนของกฎหมายของต่างประเทศนั้น ได้มีการบัญญัติถึงกรณีการขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดีเอาไว้ โดยหลักเกณฑ์การคุ้มครองชั่วคราวของอังกฤษ⁶ ไม่จำเป็นต้องยื่นพร้อมคำฟ้องแต่ให้ยื่นเป็นคำขอฝ่ายเดียวระบุเหตุจำเป็นและคำร้องต้องมีคำรับรองว่าจะยื่นคำฟ้องภายใน 7 วันหรือ 15 วัน ประกอบกลับมีถ้อยคำของพยานภายใต้การสาบานตนรับรองว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏในบันทึกนั้นเป็นความจริง (Affidavit on oath) ผู้รับรองสามารถติดต่อได้ทุกเวลา แม้เวลานอกราชการหรือในวันหยุดราชการก็ตามถ้าศาลพิจารณาคำร้องและทางไปสวนแล้วเห็นว่ามีเหตุผลพอสมควร ศาลสามารถออกคำสั่งเพื่อคุ้มครอง

⁴ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 254.

⁵ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 266

⁶ เจษฎา เพชรแอน, “มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภค,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2555), น. 57.

ชั่วคราวก่อนฟ้องได้ โดยระบุคำสั่งห้ามมิให้ผู้ก่อความเสียหายกระทำการละเมิด ให้ระงับหรือละเว้นการกระทำได้ทันที มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวนี้ส่งผลดีในประเทศอังกฤษเพราะถือว่าการเยียวยาความเสียหายที่รวดเร็วและสามารถบังคับได้จริง ขณะที่มาตรการคุ้มครองชั่วคราวของสหรัฐอเมริกา วิธีการชั่วคราวประเภทการจับกุม (ยึด) บุคคลหรือทรัพย์สิน (Seizure of person or property) การจับกุม (ยึด) บุคคลหรือทรัพย์สินถือเป็นวัตถุประสงค์เพื่อประกันความพึงพอใจในกระบวนการพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น⁷ ส่วนคำสั่งห้ามชั่วคราว (Temporary Restraining Order) อาจถูกอนุญาตได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือทนายของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งให้ทราบ ถ้าเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงโดยชัดแจ้งโดยถ้อยคำที่สาบานแล้วว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น ไม่สามารถจะทำให้กลับคืนดังเดิมแก่ผู้ร้องขอก่อนฟังคำคัดค้านของคู่ความหรือทนายของคู่ความอีกฝ่ายตรงข้ามได้หรือทนายผู้ร้องขอรับรองต่อศาลเป็นหนังสือ โดยคำร้องจะแสดงเหตุผลที่ศาลควรอนุญาตตามคำร้อง ในส่วนคำสั่งห้ามชั่วคราวต้องมีรายละเอียดของวัน เวลา ลงลายมือชื่อที่ออกคำสั่ง พร้อมคำอธิบายถึงความเสียหาย สภาพความเสียหาย และเหตุจำเป็นอะไรถึงควรอนุญาต แต่ไม่ต้องบอกกล่าวแก่คู่ความอีกฝ่าย และต้องมีระยะเวลาสิ้นสุดของคำสั่งแต่ต้องไม่เกิน 10 วัน ตามที่ศาลกำหนดระยะเวลาที่สามารถขยายได้ อีกทั้งการประกันความเสียหาย (Security) การออกคำสั่งห้ามชั่วคราวนี้ผู้ร้องต้องวางหลักประกันอันเหมาะสมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและค่าความเสียหายอันอาจเกิดในอนาคต รูปแบบกับขอบเขตของคำสั่งศาล คำสั่งห้าม (Form and Scope of Injunction or Restraining Order) คำสั่งอนุญาตของศาลต้องมีเหตุผล ระยะเวลาของคำสั่ง คำอธิบาย ผลของคำสั่งต้องบังคับคู่ความ บรรณาธิการ ลูกจ้างตัวแทน ทนายความได้ด้วย⁸ และจะมีผู้พิทักษ์ทรัพย์ที่ถูกตั้งโดยศาลกลางสหรัฐอเมริกา (Receivers Appointed by Federal Courts) ผู้พิทักษ์ทรัพย์ที่รับการแต่งตั้งจะมีหน้าที่จัดการดูแลทรัพย์สินในคดี โดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งของศาลกลางสหรัฐอเมริกาที่ประกาศใช้บทบัญญัติเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหาย (Provisional Remedies) ตามวิธีพิจารณาความแพ่งของรัฐนิวยอร์ก (New York Civil Practice Law and Rules) ว่าด้วยการจับกุม (Arrest)⁹ และมาตรการคุ้มครองชั่วคราวของสวีเดนการยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวนั้นให้เสนอต่อศาลเช่นเดียวกับคำร้องที่ขอในการบังคับคดี ในชั้นศาล อาจให้ทำเป็นหนังสือหรือกล่าวด้วยวาจาก็ได้ แต่ถ้าเสนอต่ออธิบดีกรมบังคับคดีจะต้องทำเป็นหนังสือเท่านั้น ถ้าคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวไม่มีเหตุผลชัดเจนเพียงพออาจจะถูกยกคำร้องได้ทันที แต่ถ้าปรากฏว่ามีคำสั่งตามคำร้องนั้นล่าช้าและเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้อง อาจจะมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวเสียก่อนนำมาใช้ก็ได้โดยไม่ต้องสอบถามคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งว่าจะคัดค้านหรือไม่และภายหลังเมื่อศาลมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวแล้ว คำสั่งอนุญาตดังกล่าวนั้นอาจจะถูกเพิกถอนหรือมีผลต่อไปก็ได้ ดังนั้น วิธีการคุ้มครองชั่วคราวนี้จึงไม่สามารถคง

⁷ กำหนดไว้ในข้อปฏิบัติที่ 64

⁸ ข้อปฏิบัติที่ 65 คำสั่งศาล (Injunction)

⁹ ข้อปฏิบัติที่ 66

อยู่ได้นอกเสียจากเพื่อประโยชน์แก่การบังคับคดีสิทธิในการเรียกร้องในคดีถูกเพิกถอนหรือการตัดสินคดีถึงที่สุดและคู่ความฝ่ายตรงข้ามหาหลักประกันเพียงพอแล้วคำสั่งดังกล่าวจะสิ้นสุดลงโดยคำสั่งของศาลมีคำสั่งของอธิบดีกรมบังคับคดี ส่วนวิธีการคุ้มครองชั่วคราว (Security Measures) สำหรับคดีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเรียกร้องที่เป็นตัวเงินและทรัพย์สินนอกจากการยึดทรัพย์แล้วยังมีบางกรณีที่ทำมลูกหนี้เดินทางได้อีกด้วยคำสั่งเช่นนี้จะออกในกรณีฉุกเฉิน การยึดทรัพย์ชั่วคราว (Provisional Attachment) การยึดทรัพย์ชั่วคราวต้องออกคำสั่งอย่างเคร่งครัด คำสั่งห้ามเดินทาง (Travel Prohibition) ในคดีเกี่ยวกับหนี้สินถ้าเจ้าหนี้สามารถแสดงเหตุผลให้น่าเชื่อเพียงพอว่าลูกหนี้จะเดินทางออกนอกประเทศสวีเดนโดยไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะชำระหนี้อธิบดีกรมบังคับคดีหรือถ้าเป็นกรณีมีการดำเนินคดีต่อชั้นศาลแล้วศาลอาจจะมีคำสั่งห้ามมิให้ลูกหนี้เดินทางโดยให้อยู่ในอาณาเขตที่กำหนดไว้หรือให้ลูกหนี้วางประกันเพียงพอแก่กรณีก็ได้ แต่คำสั่งห้ามเดินทางดังกล่าวนั้นจะต้องกำหนดระยะเวลาไว้ด้วยสูงสุดไม่เกิน 3 เดือน ซึ่งกรณีนี้ลูกหนี้อาจจะถูกจับกุมหรือถูกควบคุมตัวชั่วคราวก็ได้¹⁰

เหตุที่ผู้ศึกษาให้ความสนใจศึกษาปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดีในกรณีหมิ่นประมาททางแพ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เนื่องจากเห็นว่าปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีโดยเฉพาะระบบคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนในสังคมจนอาจเรียกได้ว่าเป็นส่วนสำคัญของชีวิตหรือเป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากผู้ใช้สามารถเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตได้สะดวก รวดเร็ว และการให้บริการต่างๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าใช้บริการได้ทุกที่ทุกเวลา แต่ในขณะเดียวกันสังคมออนไลน์แห่งนี้ก็เป็นช่องทางหนึ่งที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเป็นสื่อที่ง่ายและสะดวกต่อการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทและทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหายต่อชื่อเสียง เนื่องจากการแพร่กระจายข้อความทำได้ในลักษณะวงกว้างในเวลาอันรวดเร็ว การที่ผู้กระทำความผิดสามารถอำพรางตัวตนไม่ให้ผู้เสียหายรู้ว่าตนเป็นใคร ทำให้ยากต่อการฟ้องร้องดำเนินคดีทางอาญาหรือฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่ง การหมิ่นประมาทในอินเทอร์เน็ตนั้นมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายกล่าวคือ ผู้กระทำละเมิด ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตและผู้ถูกกระทำละเมิด ซึ่งการหมิ่นประมาทบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับความคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดี ในขณะเดียวกันกฎหมายที่มีอยู่ยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายต่างประเทศ

จากการศึกษากฎหมายของไทยและต่างประเทศดังกล่าวสรุปปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดีในกรณีหมิ่นประมาททางแพ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ดังนี้

¹⁰ เนตินาฏ คงทอง, “วิธีการคุ้มครองชั่วคราวในคดีแพ่ง : กรณีศึกษาความเป็นไปได้ในการนำวิธีคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องไปใช้ในคดีแพ่ง,” (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ, 2544), น. 29-42.

ปัญหาที่ 1 ปัญหาไม่มีมาตรการนำวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องมาใช้กรณีหมิ่นประมาททาง แพ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเปิดช่องให้ศาลสามารถออกคำสั่งได้เร็วที่สุด คือ การคุ้มครองชั่วคราวในกรณีมีเหตุฉุกเฉินตามมาตรา 254 ประกอบมาตรา 266 ถึงมาตรา 270 โดยมีเงื่อนไขจำกัดสิทธิว่าโจทก์จะต้องยื่นคำขอต่อศาลพร้อมกับคำฟ้องหรือในเวลาใดๆ ก่อนพิพากษามาตรา 55 เท่านั้น โดยทำเป็นคำขอฝ่ายเดียวตามมาตรา 21 (3) ซึ่งห้ามมิให้ฟังคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งแต่ให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะฟังคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือคู่ความฝ่ายอื่นก่อนจะมีคำสั่งหรือไม่ก็ได้ แล้วแต่ศาลจะเห็นสมควร โดยคำสั่งศาลจะอนุญาตเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 255 ซึ่งแตกต่างกับวิธีการคุ้มครองชั่วคราวของต่างประเทศ เช่น กฎหมายของสหรัฐอเมริกาเปิดโอกาสให้ผู้ได้รับความเสียหายสามารถยื่นคำร้องต่อศาลให้พิจารณาคำขอฝ่ายเดียวในกรณีมีเหตุฉุกเฉินศาลสามารถออกคำสั่งประเภทนี้ให้แก่ผู้ยื่นคำร้องแม้จะยังไม่ได้ฟ้องคดีต่อศาลก็ตาม โดยอธิบายถึงความเสียหายและสภาพความเสียหายว่าทำไมไม่สามารถทำกลับให้คืนดังเดิมได้ และศาลสามารถออกคำสั่งระงับหรือละเว้นการกระทำได้ทันที โดยไม่ต้องตรากฎหมายมาจำกัดสิทธิว่าคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวต้องยื่นพร้อมกับคำฟ้อง เป็นวิธีการคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพ ให้ความคุ้มครองที่รวดเร็วทั่วถึงและเป็นธรรม

ส่วนกฎหมายของสหราชอาณาจักร (Interim Injunction in England) มีมาตรการคุ้มครองชั่วคราวเป็นกระบวนการหนึ่งในการพิจารณาคดีโดยวางหลักให้ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอต่อศาลโดยทำคำขอฝ่ายเดียวกรณีมีเหตุฉุกเฉินศาลมีอำนาจออกคำสั่งได้แม้ยังไม่ได้ยื่นคำฟ้องต่อศาล โดยคำร้องจะระบุรายละเอียดสิทธิของผู้ร้องและระบุเหตุที่จะฟ้องผู้กระทำผิดเป็นจำเลยต่อศาลระบุเหตุจำเป็นและคำร้องต้องมีคำรับรองว่าจะยื่นคำฟ้องภายใน 7 วันหรือ 15 วัน ประกอบกลับมีถ้อยคำของพยานภายใต้การสาบานตนรับรองว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏในบันทึกนั้นเป็นความจริง (Affidavit on oath) ผู้รับรองสามารถติดต่อได้ตลอดเวลาแม้เวลานอกราชการหรือในวันหยุดราชการ ถ้าศาลพิจารณาคำร้องและทางได้สวนแล้วเห็นว่าเหตุผลพอสมควรศาลมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องได้โดยระบุคำสั่งห้ามมิให้ผู้ก่อความเสียหายกระทำการละเมิดให้ระงับหรือละเว้นการกระทำได้ทันที มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวนี้ส่งผลดีในอังกฤษเพราะถือว่าการเยียวยาความเสียหายที่รวดเร็วและสามารถใช้บังคับได้จริง ขณะที่กฎหมายของสวีเดน คำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวนั้นให้เสนอต่อศาลเช่นเดียวกับคำร้องที่ขอในการบังคับคดีในชั้นศาลและสามารถเสนอก่อนฟ้องได้และอาจให้ทำเป็นหนังสือหรือกล่าวด้วยวาจาก็ได้ แต่ถ้าเสนอต่ออธิบดีกรมบังคับคดีจะต้องทำเป็นหนังสือเท่านั้น ถ้าคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวไม่มีเหตุผลชัดเจนเพียงพออาจจะถูกยกคำร้องได้ทันที แต่ถ้าปรากฏว่ามีคำสั่งตามคำร้องนั้นล่าช้าและเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้อง อาจจะมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวเสียก่อนนำมาใช้ก็ได้โดยไม่ต้องสอบถามคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งว่าจะคัดค้านหรือไม่และภายหลังเมื่อศาลมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวแล้ว คำสั่งอนุญาตดังกล่าวนี้อาจจะถูกเพิกถอนหรือมีผลต่อไปก็ได้ การที่

กฎหมายของประเทศไทยไม่มีมาตรการนำวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องมาใช้กับกรณีการหมิ่นประมาททางแพ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จึงทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายเป็นอย่างมากและเนื่องจากการกระทำหมิ่นประมาทบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นมีการกระทำหรือกำลังกระทำก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ยื่นคำร้อง อันมีลักษณะที่มีการแชร์ข้อมูลต่อไปเรื่อยๆ

ดังนั้น เพื่อให้มีความเป็นสากลทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ รวมทั้งเพื่อบรรเทาความเสียหายต่อผู้เสียหาย ผู้ศึกษาเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในเรื่องของการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดีในกรณีหมิ่นประมาททางแพ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยแยกออกมาเป็นมาตราต่างหากจากกรณีคำขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาคดี โดยเพิ่มเป็นมาตรา 254/1 และ 255/1 โดยอาจแก้ไขเพิ่มเติม ได้ดังนี้

“มาตรา 254/1 ในคดีความผิดฐานหมิ่นประมาททางแพ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผู้เสียหายขอยื่นต่อศาลก่อนฟ้อง ซึ่งคำขอฝ่ายเดียว ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งภายในบังคับแห่งเงื่อนไขซึ่งจะกล่าวต่อไป เพื่อจัดให้มีวิธีคุ้มครองใดๆ ดังต่อไปนี้

ให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตดำเนินการใดๆ ไม่ให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงข้อมูลที่นำเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตอันละเมิดสิทธิของผู้เสียหายไว้ชั่วคราวก่อนฟ้อง

การพิจารณาคำขอฝ่ายเดียวตามวรรคสอง ให้ศาลพิจารณาคำขอฝ่ายเดียวโดยพิจารณาคำขอของผู้ร้องพร้อมด้วยเหตุผลการยื่นคำขอเป็นสำคัญ ”

“มาตรา 255/1 ในการพิจารณานุญาตตามคำขอที่ยื่นไว้ตามมาตรา 254/1 ต้องให้เป็นที่พอใจของศาลว่ามีเหตุเพียงพอที่จะนำวิธีคุ้มครองตามที่ขอนั้นมาใช้ได้ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ผู้เสียหายแสดงให้ศาลเห็นได้ว่าข้อมูลที่นำเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตนั้น ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงโดยประการที่ทำให้ผู้เสียหายเสียหายชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชังหรือได้รับความอับอาย

ผู้ยื่นคำขอ ต้องยื่นฟ้องเป็นคดีภายใน 15 วันนับจากวันที่ศาลออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวหรือระยะเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร”

โดยเหตุผลในการเพิ่มเติม มาตรา 254/1 ข้อความในวรรคหนึ่ง การที่ใช้คำว่า “ในคดีความผิดฐานหมิ่นประมาททางแพ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต” ข้อความในวรรคหนึ่งนั้น เนื่องจากต้องการที่จะบัญญัติเรื่องความคิดในคดีความผิดฐานหมิ่นประมาททางแพ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตออกมาเป็นมาตราเฉพาะไม่ซ้ำกับคดีแพ่งทั่วไป ส่วนข้อความในวรรคหนึ่ง คำว่า “ผู้เสียหาย” นั้น ต้องการให้เห็นว่า แม้จะยังไม่ได้ฟ้องไม่ได้อยู่ในฐานะโจทก์ ก็ยังสามารถยื่นคำร้องก่อนฟ้องได้ และคำว่า “คำขอฝ่ายเดียว” นั้น ต้องการให้ผู้เสียหายยื่นคำขอได้ฝ่ายเดียวและต้องการให้ศาลพิจารณาคำขอนั้นโดยไม่ต้องฟังอีกฝ่ายหนึ่งก่อน เนื่องจากไม่สามารถที่จะฟังความเห็นของฝ่ายผู้กระทำละเมิดได้ เพราะยังไม่สามารถรู้ตัวผู้กระทำละเมิดได้ เนื่องจากระบบอินเทอร์เน็ตจะใช้ชื่อแฝงโดยไม่ใช้ชื่อจริง การสืบหาตัวจึงยังทำได้ยาก อีกทั้งการแก้ไขเนื้อหาใน

เงื่อนไขของการคุ้มครองนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องที่พิพาทกัน ในส่วนข้อความที่ใช้คำว่า “ให้ผู้กระทำละเมิดหรือผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (คือ ผู้ดูแลระบบเว็บไซต์ เพจต่างๆ เป็นต้น แล้วแต่กรณี) ดำเนินการใดๆ ไม่ให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงข้อมูลที่นำเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต อันละเมิดสิทธิของผู้เสียหายไว้ชั่วคราวก่อนพิพากษา” เป็นการใช้ถ้อยคำใหม่ที่แตกต่างกับมาตรา 254 (4) เดิมทั้งหมด และการพิจารณาในการแก้ไขเนื้อหาในวรรค 2 ที่ใช้คำว่า “การพิจารณาคำขอฝ่ายเดียวตามวรรคสอง ให้ศาลพิจารณาคำขอฝ่ายเดียวโดยพิจารณาจากคำขอของผู้ร้องพร้อมด้วยเหตุผลการยื่นคำขอเป็นสำคัญ” การแก้ไขในส่วนนี้เพื่อให้รวดเร็วเพื่อป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและสอดคล้องกับกฎหมายของอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และสวีเดนที่บัญญัติให้ยื่นคำร้องต่อศาลโดยทำเป็นคำขอฝ่ายเดียว ศาลได้สวนฝ่ายเดียว

ส่วนเหตุผลในการเพิ่มเติม มาตรา 255/1 เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 254/1 เพราะมาตรา 255/1 เป็นเงื่อนไขในการที่ศาลจะมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดีตามมาตรา 254/1 การเพิ่มเติมที่สำคัญ คือ มาตรา 255/1 คือ คำว่า “ในกรณีที่ยื่นคำขอให้ศาลมีคำสั่งตามมาตรา 254/1 ต้องให้เป็นที่น่าพอใจของศาลว่าข้อมูลที่นำเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตนั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงโดยประการที่ทำให้ผู้เสียหายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชังหรือได้รับความอับอาย” เป็นการนำเนื้อความในกฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มาใช้เอาไว้ เพื่อให้เห็นว่าหากผู้เสียหายพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่า ข้อมูลที่นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงโดยประการที่ทำให้ผู้เสียหายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชังหรือได้รับความอับอายได้ ส่วนข้อความในวรรคสามที่บัญญัติว่า “ผู้ยื่นคำขอ ต้องยื่นฟ้องเป็นคดีภายใน 15 วัน นับจากวันที่ศาลออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวหรือระยะเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร” เนื่องจากให้สอดคล้องกับกฎหมายของอังกฤษที่มีเงื่อนไขว่า ผู้ยื่นคำขอ ต้องยื่นฟ้องเป็นคดีภายใน 7 หรือ 15 วัน นับจากวันที่ศาลออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว กรณีนี้ผู้ศึกษาเห็นว่า ระยะเวลา 30 วัน เป็นระยะเวลาสำหรับการสืบหาผู้กระทำความผิดบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและการร่างฟ้องจะเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมมากกว่าระยะเวลา 7 วัน หรือระยะเวลา 15 วัน เพราะประเทศไทยยังมีกระบวนการสืบค้นผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำได้ยาก โดยเฉพาะกรณีที่เอกชนดำเนินการสืบค้นข้อมูลเอง แต่อย่างไรก็ดีเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายของต่างประเทศดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงกำหนดให้ใช้ระยะเวลา 15 วัน เป็นเกณฑ์ แต่ก็มีเงื่อนไขให้ศาลใช้ดุลยพินิจได้ว่า ระยะเวลาตามที่ศาลเห็นสมควรจะเป็นจำนวนเท่าใด ซึ่งอาจจะมากกว่า 15 วันก็ได้ อยู่ที่คำร้องของผู้เสียหายและลักษณะของการคดีเป็นเกณฑ์

ปัญหาที่ 2 ปัญหาการยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาในกรณีหมิ่นประมาททางแพ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีการขอให้ได้สวนฉุกเฉิน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 266 บัญญัติว่า “ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินเมื่อโจทก์ยื่นคำขอตาม มาตรา 254 โจทก์จะยื่นคำร้องรวมไปด้วยเพื่อให้ศาลมีคำสั่งหรือออกหมาย ตามที่ขอ โดยไม่ชักช้าก็ได้” มาตรา 266 ไม่ได้บัญญัติถึงการยื่นคำร้องได้สวนฉุกเฉินก่อนฟ้องเอาไว้ด้วย จึงมีปัญหาถึงความ

จำเป็นที่จะนำวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องมาใช้บังคับ ซึ่งเป็นกรณีจำเป็นต้องไต่สวนร้องขอในทันที โดยขอไต่สวนฉุกเฉิน แต่เมื่อไม่ได้บัญญัติให้คำขอให้คุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องเอาไว้ทำให้ไม่สามารถดำเนินการไต่สวนฉุกเฉินได้

แต่เมื่อเปรียบเทียบหลักกฎหมายต่างประเทศ เช่น กฎหมายอังกฤษซึ่งเป็นระบบจารีตประเพณี และสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นระบบลายลักษณ์อักษร จะเน้นในการพยายามคุ้มครองบรรเทาผลร้ายและพยายามเยียวยาความเสียหาย ในอังกฤษจะมีรูปแบบ Interim Injunction ผู้ได้รับความเสียหายสามารถยื่นคำร้องต่อศาล โดยทำเป็นคำขอฝ่ายเดียว และในกรณีมีเหตุฉุกเฉินศาลมีอำนาจออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวให้แก่ผู้ยื่นคำร้อง แม้จะยังไม่ได้อื่นคำฟ้องต่อศาลก็ตาม ส่วนกฎหมายในสหรัฐอเมริกามีรูปแบบการคุ้มครอง เรียกว่า Temporary Restraining Order และเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยถือว่าเป็นหลักใหม่ที่ประเทศไทยนำมาใช้เฉพาะกรณีในพระราชบัญญัติบางเรื่อง เช่น พระราชบัญญัติกักเรือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พระราชบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค ซึ่งได้วางหลักเกี่ยวกับการคุ้มครองชั่วคราวก่อนนำคดีมาฟ้องใช้บังคับแล้ว เปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของไทยคงกำหนดวิธีการขอคุ้มครองชั่วคราวเฉพาะตามมาตรา 254 ประกอบมาตรา 266 โดยวางหลักไว้ว่าในกรณียื่นฟ้องต่อศาลอาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราว โดยมีเหตุฉุกเฉินตามมาตรา 254 ประกอบมาตรา 266 ก็ได้ แต่บทบัญญัติตามมาตรา 254 และ 266 บังคับไว้ว่า คำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวจะต้องยื่นพร้อมกับคำฟ้องเท่านั้น ขณะที่การคุ้มครองชั่วคราวในสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และสวีเดนที่เปิดโอกาสให้ผู้ได้รับความเสียหายยื่นคำร้องต่อศาลให้พิจารณาคำขอฝ่ายเดียว ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินศาลสามารถออกคำสั่งประเภทนี้ให้แก่ผู้ยื่นคำร้อง แม้จะยังไม่ได้อื่นคำฟ้องต่อศาลก็ตาม

ผู้ศึกษาเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนของวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา โดยอาจแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 266 วรรคแรก เพื่อให้สอดคล้องกับ มาตรา 254/1 และมาตรา 255/1 เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการคุ้มครองผู้เสียหายและมีความเป็นสากลทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ ดังนี้

“มาตรา 266 ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินเมื่อผู้เสียหายยื่นคำขอตามมาตรา 254/1 ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องรวมไปด้วยเพื่อให้ศาลมีคำสั่งหรือหมายตามที่ขอโดยไม่ชักช้าก็ได้”

ปัญหาที่ 3 ปัญหาการยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาในกรณีหมิ่นประมาททางแพ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีการไต่สวนอย่างคำร้องฝ่ายเดียว

ปัญหาเรื่องจำเป็นต้องทำคำร้องและไต่สวนอย่างคำร้องฝ่ายเดียวหรือไม่ หากพิจารณาเปรียบเทียบคำร้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 255 (2) แล้ว หลักการพิจารณาคำร้องนี้ ถือเป็นคำร้องฝ่ายเดียว ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 21(3) ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ไว้ว่า

ให้ศาลมีอำนาจฟังคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือคู่ความอื่นๆ ก่อนออกคำสั่งในเรื่องนั้นๆ ได้ เว้นแต่ในกรณีที่คำขอนั้นเป็นเรื่องขอมายให้ให้การหรือเพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินก่อนพิพากษาหรือเพื่อให้ออกหมายบังคับหรือเพื่อจับหรือกักขังจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาเห็นว่าหลักตามคำร้อง มาตรา 21(3) เป็นการพิจารณา คำร้องสองฝ่าย ก็ต้องให้โอกาสอีกฝ่ายมีสิทธิคัดค้านและรับฟังความเห็นของอีกฝ่ายเสียก่อน หากไม่รับฟัง จำเป็นต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังบัญญัติไว้ในช่วงท้ายของมาตรา 21(3) ด้วย คือ ในกรณีเรื่องขอมายให้ให้การหรือเพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินก่อนพิพากษาหรือเพื่อให้ออกหมายบังคับหรือเพื่อจับหรือกักขังจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งในความเป็นจริงการถูกระงับการละเมิดอันเป็นการหมิ่นประมาททางแพ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ยังไม่เข้าหลักเกณฑ์ดังที่บัญญัติไว้ ทั้งๆ ที่ในกรณีนี้การได้สวนคำร้องฝ่ายเดียวถือว่ามีความจำเป็นอย่างมาก เพราะมีละเมิดความเสียหายย่อมเกิดขึ้นเกินจะแก้ไขได้เมื่อฟ้องคดีแล้ว

ปัญหาการยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาในกรณีหมิ่นประมาททางแพ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีการได้สวนอย่างคำร้องฝ่ายเดียวนั้นผู้ศึกษาเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในส่วนของวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา โดยอาจแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 254/1 ดังที่กล่าวมาในการแก้ไขเพิ่มเติมข้างต้น เนื่องจากเห็นว่ายังไม่ทราบตัวผู้กระทำความผิด เพราะขณะที่ยื่นคำขอบางกรณียังไม่อาจทราบว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำการอันเป็นการละเมิด เพราะอาจมีการแชร์ข้อมูลกันมาหลายทอดหรือบางกรณีใช้นามแฝง การยื่นคำร้องขอย่อมไม่อาจจะระบุชื่อผู้กระทำความผิดได้ ดังนั้น คำร้องขอประเภทนี้ควรจะกำหนดให้ศาลพิจารณาคำขอฝ่ายเดียวสำหรับคำขอตามมาตรา 254/1 โดยไม่ต้องฟังอีกฝ่ายหนึ่งก่อน และความรวดเร็วที่ข้อมูลแพร่กระจายออกไป ข้อความในวรรคหนึ่ง คำว่า “ผู้เสียหาย” นั้นต้องการให้เห็นว่าแม้จะยังไม่ได้ฟ้อง ไม่ได้อยู่ในฐานะโจทก์ก็ยังสามารถยื่นคำร้องก่อนฟ้องได้ และคำว่า “คำขอฝ่ายเดียว” นั้น ต้องการให้ผู้เสียหายยื่นคำขอได้ฝ่ายเดียวและต้องการให้ศาลพิจารณาคำขอนั้น โดยไม่ต้องฟังอีกฝ่ายหนึ่งก่อน เนื่องจากไม่สามารถที่จะฟังความเห็นของฝ่ายผู้กระทำความผิดได้ เพราะยังไม่สามารถรู้ตัวผู้กระทำความผิดได้ เนื่องจากระบบอินเทอร์เน็ตจะใช้ชื่อแฝงโดยไม่ใช้ชื่อจริง การสืบหาตัว จึงยังทำได้ยากและในประเทศไทยประชาชนมีการใช้ชื่อจำนวนมากโดยเฉพาะในรูปแบบเฟซบุ๊กและไลน์ ในระยะเวลา 1 ชั่วโมง อาจจะมีการเข้าสู่ข้อมูลกว่าแสนคนหรือแชร์ข้อมูลกว่าแสนคนก็ได้เรียกว่าความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับเทียบเป็นนาทีเลยทีเดียว 1 นาที มีประชาชนเข้าสู่หรือแชร์ข้อมูลกันกี่คน

ปัญหาที่ 4 ปัญหาเกี่ยวกับคำสั่งอนุญาตของศาล ในการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องในกรณีหมิ่นประมาททางแพ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่อบุคคลภายนอกคดี

กรณีดังกล่าวเกิดปัญหาว่า คำสั่งอนุญาตของศาลสามารถมีผลบังคับถึงบุคคลภายนอกคดีได้ด้วยหรือไม่ เช่น ผู้ประกอบการอินเทอร์เน็ต เจ้าของเว็บไซต์บริการต่างๆ กรณีผู้ประกอบการบนอินเทอร์เน็ต ความผิดต่างๆ ที่กระทำบนอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท ฐานเผยแพร่สื่อลามกอนาจาร ความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดบนคอมพิวเตอร์ หรือการกระทำต่างๆ ที่ผิด

ต่อศีลธรรมอันดีและความสงบของประชาชน ล้วนแล้วแต่ถูกกระทำผ่านพื้นที่บริการต่างๆ ที่มีรูปแบบแตกต่างกัน ซึ่งผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นผู้เข้ามาเกี่ยวพัน โดยตลอดไม่ว่าจะเกี่ยวพันในรูปแบบใดๆ ก็ตาม ก็ถือว่าไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ว่าผู้ให้บริการบนอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องและเป็นผู้ที่มีความสามารถในการตรวจสอบการกรองถึงความเหมาะสมของเนื้อหาข้อมูลรวมทั้งรับทราบว่าจะมีความดังกล่าวนั้นเป็นการกระทำความคิดหรือไม่

ดังนั้น ปัญหาความจำเป็นในการนำวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องมาใช้กับบุคคลภายนอก ถือว่าเป็นสิ่งที่ควรมีในกฎหมายไทย เนื่องจากหากนำวิธีการคุ้มครองชั่วคราวมาใช้จะช่วยให้เกิดความ เป็นธรรมแก่ผู้เสียหาย ซึ่งในต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และสวีเดนต่างมีการนำวิธีการ คุ้มครองชั่วคราวมาใช้และเป็นการปิดช่องโหว่ทางกฎหมายที่จำเลยจะเอาไปใช้ผลประโยชน์ให้กับตนเอง ซึ่งจะเห็นได้กฎหมายไทยหลายฉบับในปัจจุบันได้บัญญัติหลักเกณฑ์ไว้เป็นวิธีบัญญัติแล้ว แสดงให้เห็นว่า หลักการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องมีความสำคัญเป็นอย่างมาก แต่ปัญหาการนำวิธีการคุ้มครองชั่วคราวมาใช้ คือ ความเสียหายบางกรณีก็ไม่สามารถที่จะประเมินความเสียหายเพื่อขอรับการคุ้มครองได้ และประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งไม่ได้ให้ความสำคัญในการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดีเลย รวมทั้งการขอ ความคุ้มครองชั่วคราวนั้นจะบังคับเพียงแค่จำเลยเท่านั้น แต่ไม่ได้ครอบคลุมถึงบุคคลภายนอก เช่น ผู้ประกอบการบนอินเทอร์เน็ตซึ่งไม่ใช่คู่ความ การที่คำสั่งสามารถมีผลบังคับถึงบุคคลภายนอกให้ต้อง ปฏิบัติด้วยนั้นน่าจะเป็นสิ่งที่กระทำได้ เนื่องจากหากผู้กระทำผิดซึ่งเป็นคู่กรณี ไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่ง คุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องแล้ว คำสั่งดังกล่าวนี้ก็จะไม่สามารถบังคับต่อไปได้เลยทั้งๆ ที่ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นเครือข่ายที่มีบุคคลภายนอกหลายส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย จึงมีความจำเป็นที่ต้องให้คำสั่งอนุญาตมีผล บังคับแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้

ผู้ศึกษาเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนของวิธีการ คุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา โดยอาจแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 254/1 ดังที่กล่าวมาในการแก้ไขเพิ่มเติมข้างต้น ที่ให้มีผลถึงผู้ประกอบการด้วยแม้ต่อมาผู้เสียหายจะไม่ได้ฟ้องผู้ประกอบการด้วยก็ตาม โดยให้ผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการดูแลสื่ออินเทอร์เน็ตดำเนินการใดๆ ไม่ให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงข้อมูลที่น่าเข้าสู่ระบบสื่อ อินเทอร์เน็ตอันละเมิดสิทธิของผู้เสียหายไว้ชั่วคราวก่อนฟ้องได้และสามารถทำได้โดยง่ายเพราะเป็นผู้ดูแล ระบบสื่ออื่นๆ อยู่แล้ว และจะส่งผลให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการคุ้มครอง ผู้เสียหาย ได้อย่างรวดเร็วไม่ได้ข้อมูลนั้นมีการแพร่กระจายสู่สาธารณชน

บทสรุปนั้นจากปัญหาทางกฎหมายทั้งสี่ประเด็นดังกล่าว เนื่องจากไม่สามารถทราบถึงตัว ผู้กระทำความผิดได้ในขณะที่ยื่นคำฟ้อง และกว่าที่จะมีการฟ้องร้องดำเนินคดีไม่สามารถเยียวยาผู้เสียหาย ได้อย่างทันทั่วถึง จึงต้องมีวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องเพื่อให้มีมาตรการไม่ให้ข้อมูลบน เครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้เสียหายแพร่กระจายออกไปสู่สาธารณะ

บรรณานุกรม

- กฤษฎดา ทุ่มโชคชัย. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งภาค 4 วิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ, 2547.
- เจษฎา เพชรแอน. “มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภค.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2555.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. กฎหมายเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับกฎหมายของประเทศเอง โกลแซกซอน. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ, 2518.
- เนตินาถกทอง. “วิธีการคุ้มครองชั่วคราวในคดีแพ่ง : ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำวิธีคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดีแพ่ง.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2544.
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
ปริญญาวัน ชมเสวก. “ค่าเสียหายเชิงลงโทษในคดีละเมิด.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550
พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551
- ไพจิตร ปุญญพันธ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงสิทธิการพิมพ์, 2525.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560
เลอสรรร ชนสุกานจน์. จิตตภัทร เกรือวรรณ และสุธรรม อยู่ในธรรม. กฎหมายสำหรับบริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2541.
- ศนันท์กรณ์ โสทธิพันธ์. คำอธิบายกฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552.
- สุมาลี วงษ์วิจิต. กฎหมายว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- อุบล สิทธิยานันท์. “การใช้สิทธิเกินส่วนในกฎหมายลักษณะละเมิด.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.